

Szám

ERZSÉBETVÁROSI HIRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egészévre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f., egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyiltéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: M. Lengyel József.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Kultúra és gazdaság.

A kultúra csak ott fejlődik igazán és életképesen, ahol azt szilárd talajon gazdasági erő támogatja. A kultúra olyan fa, amely a gazdasági erők által termékenyített talajban él meg, csak ott nő terebélyessé. Minél mélyebb és termékenyebb rétegekbe bocsájthatja gyökereit, annál dusabban virágozik és hozza gyümölcsseit. Viszont a gazdasági erő és gazdasági élet, a jólét csak ott erősödik és ott izmosodik meg, ahol a kulturának napfénye és melege árad rá. Sokszor mondták, de nem lehet eléggé ismételni, hogy csak művelt nemzet lehet gazdag és csak gazdag nemzet lehet igazán művelt.

Mindkettő: a kultúra és a gazdasági munka, elsőrendű állami feladat, mindkettőnek fejlesztése és erősítése közvetlen állami cél. De nem csupán az! Nagy hiba és nálunk is el van terjedve az a balhít, hogy mindent az államtól várnak, pedig az állam nem tehet mindent, hiszen maga az állam végre sem más, mint a társadalom egyeteme és összessége. Az

állam nem veheti át mindazokat a feladatokat, amiket a társadalom összes rétegeinek harmonikus együttműködése képes csak megoldani. Ez biztosítja csak az igazi haladást és fejlődést anyagi és szellemi téren.

Csak egy minden rétegében összeforrott társadalom képes az államot feladataiban támogatni, egy társadalom, amely telítve van nemzeti és hazafias érzéssel, amely nem jelszavak után indul, hanem mindig a tiszta igazság kipróbált elveim az élet reális szükségleteit is számbaveszi, amely átérti és átérzi a nemzeti célok nagyságát és munkálkodni kíván azokon, munkakedvvel bír és munkaképességgel, amely megbecsüli az egyéni munkásságot és az egyéni munkássággal fegyelmezi és szervezi a társadalmat.

A társadalomnak ki kell vennie a maga részét az állami élet feladatainak teljesítéséből és nem is lenne jó, ha mindent az állam abszorbeálna, mert felemésztené azokat az erőforrásokat, amelyekből önmaga táplálkozik.

A magyar társadalomnak még különösebb kötelességei vannak. Más országok százados konszolidált állapotnak örvendenek, mi sok irányban még kiépítetlen állami szervezettel bírnak. Tömeges a kérdés, amely megoldásra vár belügygazgatási, szociális, gazdasági és kulturális téren.

Nekünk nem szabad időt mulasztanunk. Nekünk közös munkára kell feszítenünk összes erőinket. Van még egy hátrányunk azokkal az államokkal szemben, amelyekben a nyelv egysége áll fenn. Nekünk kötelességünk, hogy a magyar műveltséget és a magyar kulturát ápoljuk és terjesszük.

Jól mondta az első magyar parlamentáris miniszterium közoktatásügyi minisztere, hogy Magyarország jövőjének kérdése kulturakérdés. Minden országnak az, de az elmaradt és gyenge országnak leginkább az. Sőt ma azt mondhatjuk: mindenkinek a jövője kulturakérdés abban a nagy harcban, abban a versenyben, amely az egész világon gazdasági

TÁRCA.

A tartozás.

Írta: Prém József

Az „Erzsébetvárosi Hirlap” eredeti tárcája.

Özvegy Darvas Károlyné egy délelőtt nem öltötte fel többé a gyászruhát, hanem pompás, szürke nyers-selyem pongyolában nyitott be a nála lakó nagybátyjához.

— Jó reggelt, bácsi! — Mosolygott rá a szép asszony és kövéres, piros arcán megjelent az a két pajkos gödröcske, melyet a kisvárosban mindenki ellenállhatatlannak tartott.

Lindenburg Oszvald nyugalmazott őrnagy elégedetten nézte a huját.

— Hm! Ezt már szeretem. Das ist eine Idee!

A többiit hozzáköhécselte, amiben az özvegyke is segített neki. Mert rettenetes füst tolongott a különben tágas, magas szobában.

Az őrnagy ur már néhány cigarettát szit el, utánna egy havanna-virginiát, aztán egy ezüstös nagy szivart és most fejezte be a csibuk élvezetét.

Valóságos nikotin-tobzódást rendezett minden délelőtt.

Könnyen tehette, hisz a város főtrafikja éppen özvegy Darvas Károlyné tulajdona volt. S hogy ne csak a pompás dohányféle fogyjon, hanem a likőrök se maradjanak szégyenben, Liedenburg Oszkár pontos sorrenben egy-egy pohárka cognacot, charteuse-t, állás-t és szilvoriomot kapott be. Tehette, mert a huga a város első füszerüzletét bírta.

A nyári nap hosszú sugarakat bocsátott be a szobába és ezen sugársávon kékes-sárga fehér színben hullámozott a maró füst. Mintha folyó opállá változott volna a levegő.

Az özvegy szokatlanul vidám volt. A nagybácsi rögtön megértette. Féltette a csibukot és kedélyeskedni kezdett:

— Teringette! Heut bist aber flott! Nem

győzlek nézni, hugocskám. Hej, ha tíz évvel fiatalabb volnék! Mi?

— Ugyan, bácsi! Hisz félek ettől a rettentő Haynau-bajusztól!

— Akkor is, ha nem volna szürke?

— Akkor még jobban!

Mindketten nevettek s az özvegy 2 kezével meghuzta a hatalmas bajusz két végét. Aztán csuppanos csókot adott az őrnagy szájára, de mégis inkább a levegőbe.

— Na beszéljünk okosan, hugom. Letetted a gyászt. Bravissimo! És most: Keine Faxen mehr! Nem azért vagy te szép, hogy örökké sirasd Darvas Károlyt. Derék ember volt, jó ember volt, de csak füszerkereskedő volt. Remélem nem akarsz örökké a „Fekete Elefánt” specerájosné maradni? Mi? He? Potztausend — das könnit ich noch brauchen! Elég volt!

— De bácsi! Sohasem szégyeltem. S ha szegény Károly meg nem hül a vasuton . . .

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban. — Ára ötvencent 4.— korona.

és szellemi téren minden nemzet között megvan.

De nem szavakkal, tényekkel kell ezt bizonyítani. És lehet is. Van-e magasztasabb ügy, mint a műveltséget terjeszteni, annak szeretetét bevinni a nép legalsóbb rétegeibe, őket nemesre képezni, és gyarapítani anyagilag. Ha mindenki vállvetve, öntudatosan munkába áll ennek a nagy, szent ügynek érdekében, amelynek mindenki szívében élnie kell, aki ezt a hazát magáénak vallja, ha mindenki csak egy kődarabot hord ehhez a nagy épülethez, akkor az felépül szilárdan, mint a szikla. Fényesen és tágan, hogy mindenkit e hazában képes lesz befogadni!

Hogyan csináljunk háziipart?

Megalakult az „Országos háziipari szövetség és ezáltal ismét napirendre került a házi ipar kérdése. Nem mintha eddig aludt volna. Sőt azt mondhatjuk, hogy valóságos divattá lett nálunk a kisemberek foglalkoztatása. A háziipar kérdése azonban elég nagy fontosságú, hogy igen komoly tanulmány tárgyává tétessék, mert e kérdés helyes irányba terelésével oldható meg a legbiztosabb alapon az iparfejlesztés kérdése.

Épen azért mert népünkben megvan a hajlam, épen azért, mert látjuk, és tudjuk, hogy mi mindennel foglalkozik a magyar nép a ház felépítésétől és butorzásától kezdve, annak felszereléséig s az öltönyök készítésével együtt az egész ház berendezésének diszitésség — ezt a hajlamot, helyesebben ezt a tehetséget kell kiindulási pontul venni és a háziipar rendszerét erre felépíteni.

Nem vagyunk a végtelenségig vitt munkafelosztásnak abszolút barátai s igen örülünk annak, hogy népünk közvetlen házi, ruházati és élvezeti szükségleteinek számos tárgyát maga készíti. De azt mégis csak primitív

állapotunk kell tartanunk, mely a modern industrialismue korszakába csak nehezen tud illeszkedni, hogy elannyira mindenféle használat tárgyát maga készíti s emellett nemcsak rosszul lakik és rosszul öltözködik, de munkássága árán megfelelő keresethez sem jut. A régi patriachalis viszonyok között, a kereskedés fejletlensége mellett, ennek nemcsak értelme volt, de talán az egyedüli út is, melyben a nép földjét és munkáját értékesíthette. Mikkor a paraszt felesége a saját földjükon termelt keudert és lent csakugyan még maga tilolta, fonta és a falubeli parasztakácsok felszötte vászonná, amelyből ujra az asszony megvarrta a családja tagjainak a fehérenmüt; mikor halinát hallóztak az ország sok vidékén amelyből ismét a háznép készítette az eléggé primitív öltözéket: — akkor nem hoztak még be millióuyi értékben fonalat és pamutvásznat valamint pamuttal kevert shoddy-posztót földnépünk rendes kék öltönyéhez. Mikor a felvidéki tót a maga faragott faszekezen, a családja által gyurt és idomitott anyagedényekkel megrakodva indult neki az Alföldnek, hogy annyi buzáért adja természetben az edényt, amennyi belefért, mért ez alkotta akkor a kurrens értéket; — akkor helyén volt ez a házi ipar, mely ma már anachronismus.

Az ily primitív háziiparból kifejlődött szintoly primitív falusi mesterség sinyli, — épen nálunk — az iparviszonyok s az egész ipari termelés változásából eredt bajokat és bizonyos határozott irányu házi iparral nem bírván, nem képes keresethez jutni szegényebb földnépünk.

Egészen más irányu külföldön a háziipar, mely egyes szegényebb vidékeken a népnek nemcsak megélhetését biztosítja, de még ném jólétet is képes nyújtani. Ott, miut pl. Schwarzwaldban, a csipkeverés meg fafaragás, Swájcban az óragyártás, Belgiumban a fegyverkészítés, vagy tisztán házi, vagy mondhatnók, családi ipar, amelyben a ház minden tagja vagy egész nap, vagy a mezei munkáktól és állattenyésztéstől szabad óráiban foglalkozik és az élő-állított terméket maga viszi piacra, vagy consortiumba állva értékesíti, vagy mint a két utóbbi példánál, egyenesen valamely vállalkozó gyáros számára, az órának, vagy fegyvernek

— Ha tüdőgyuladást nem kap, ha meg nem hal végrendelet nélkül.

— Kegyetlen vagy Oszvald bácsi!

— Javadat akarom. Ja wohl. Te örököltél mindent. A kis sogornőd, az Amália majd csak kap férjet. Ha megfeledezett róla Károly, ki tehet róla!

— Kiházásítom! — sietett hozzátenni az özvegy. — Ne mondják, hogy az uram kis testvérhugáról megfeledeztem.

— De előbb te menj férjhez. Igen! Most majd megválogatjuk, kinek add a kezedet. Nem is mégy az üzleted első segédjéhez, mint özvegy Galambos Péterné, ott a főuton. Hahaha! Kezét adta az üzletvezetőjének! A bolond asszony! . . . El ne feledd, hogy katonatiszt lánya vagy! Már születésednél fogva is jogod van, hogy fenn hordjad a fejedet.

S valóban, özvegy D. Károlyné büszke volt.

Házában még férje életében is a hadsereg délceg, daliás tagjai fordultak meg és most, hogy a háziur tisztjét az őrnagy ur képviseli, az egyenruhás alakok, délceg hadfiak mindsűrűbben uzsonnálak és vacsoráznak a Darvas házban.

És Lindenburg Oszvald nekihevül, s mint a terveket főzi:

— Ne feledd, hogy a mikor Darvashoz mentél, voltaképp leszálltál hozzá. Apád őrnagy volt, én is császár kapátját viselem és te közönséges nyárspolgárhoz, egy füszereshes mentél! Igaz, szegény voltál, de most gazdag vagy.

Hányan vetekedhetnek veled itt a városban? Ne feledd, hogy ennek a jólétnek is ára volt és hogy családunk fénye ellen vétettél. A csorbát ki kell köszörölnöd. Ez pedig csak ugy lehetséges, hogyha katonához mégy feleségül. Lakatos kapitány nem hiába jár ide olyan sűrűn. Jól megfigyeltem. Hát meghallgatod-e?

A szép asszony a halántékáig elpirult a nagy izgatottságtól. Szinte ijedten kérdezte:

— De hát szeret-e igazán a kapitány? Hisz mindenkinek udvarol! Félek, csak szokásból jár ide . . . Azt is mondják, hogy adósságai vannak . . .

— Adósságai? Hát melyik tisztnek nincs tartozása? Nekem is van, apádnak is volt.

— Ó, az apus!

És az özvegyben igen szomorú emlékek támadtak. A hitelezők zaklatásainak, pöröködéseinek, végrehajtók látogatásainak és a hirtelen penzionáltatásnak rettentő emlékei . . .

Lindenburg őrnagy sietett a megnyugtatóssal:

— Az a pár száz, vagy mondjuk, pár ezer forint: semmi! Hisz Lakatos már novemberben őrnagynak lép elő.

— Nem megyek hozzá, ha csak a pénzemre vágyik! Mert jól tudja, hogy a kaució háromszorosan is megvan.

De amint ezt mondta, a szép asszony halántékáig elpirult. Ez a pir elárulta, hogy már halálosan szerelmes a kapitányba.

(Vége következik).

egy és ugyanazon alkatrészeit dolgozza, évről évre saját tüzhelye mellett, a vállalkozótól nyert anyagból, annak szerszámaival, legtöbbszörre általa adott előleg és későbbi leszámolás mellett.

Itt látjuk tehát és itt tanulhatjuk meg a szerves munkamegosztást, mely a földnépet is rendszeres munkához szoktatva, idővel iparossá neveli. A nagy gyári iparbank e nemzedék fiaiból kerülnek azután többé kevésbé képezett munkásai és azért könnyebb is mindez országokban bármely új iparágat felkarolni vagy már létezőt az igények szerint fokozni és fejleszteni, mert a munkásanyag folyton megvan s nevelődik az országban.

És így ismerve a külföldön bevált egészséges házi ipar-rendszert és látva és tudva, hogy mily oktalansággal terelik nálunk a háziipar kérdését épen az ellenkező irányba, nem kell azon csodálkoznunk, hogy miért nincsen meg nálunk épen a legfontosabb iparágak részére, az egészséges alap. Mennyire előbbre lehetne hazánkban a textilipar, ha a házi ipar megteremtődik!

A háziipar igazi rendeltetése az, hogy mint családi foglalkozás egy egész vidék valamely nagy iparának képezze alapját és az intézőkörökben az irányban fejlessék.

HIREK.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter dr. Máté Lajos áll. főgimn. tanárát saját kérésére a budapesti III. ker. állami főgimnáziumhoz helyezte át. A jeles képzettségű hivatása magaslatán álló, szorgalmas és kötelességtudó tanárnak eddig kifejtett irodalmi munkássága lett ez áthelyezéssel jutalmazva, ahol az eddiginél nagyobb tere s alkalma lesz a megkezdett uton tovább haladni. Nemcsak tanítványai, akikkel atyai jószággal bánt, hanem az egész város közönsége sajnálja a derék tanár eltávozását. Sok szerencsét az új állomásán!

Két esküvő. Az elmúlt héten városunkban két uri család bájos és szép lánya lépett be Hymen birodalmába. Október 10-én Jeney Károly kir. törvényszéki bíró és neje Eötvös Klára, Mariska nevű leánya esküdött örök hűséget Geher Gyula m. kir. honvédhadnagynak. Tanuk voltak: Geher Hubert és Papp Vince. Október 14-én meg néhai dr. Wolff Bogdán ny. törzs orvos és neje Lukács Anna Erzsike nevű leánya esküdött hűséget Pintér Vilmos cs. és kir. huszárhadnagynak. Tanuk voltak: Eisenlohr Ulrik kir. tanácsos m. kir. pénzügyigazgató és Nemes Ede dandár parancsnok. Mindkét bájos menyasszony gyönyörű fehér menyasszonyi ruhába volt öltözve, több száz kíváncsi szem nézte végig az esküvőre való felvonulást és a templomi szertartást. Az egész város nagy érdeklődéssel osztozik a két kedvelt család örömeiben s mindenki őszintén kíván szerencsét, boldogságot az új frigyekre. Az előbbi új pár Nagyszébenbe s az utóbbi Bécsbe utazott állandó lakhelyükre.

Véres verekedés. A mult szombaton este Vas János közelebről megszabadult katona négy kocsissal nagy verekedést rendezett mulatozás közben a város végén való korcsmában. Vas már katonáskodása előtt ismeretes volt a városi rendőrség előtt s a katonaság sem puhította meg szilaj természetét, mert ott is többet volt dutyiban, mint a gyakorlótéren. Meg sem pihent itthon s már megint összeütközésbe jött a törvényt. A jelzett helyen és napon pálinkás üvegeket vert a vele mulató kocsisok fejéhez s azok sem hagyva magukat, összeszurkálták késsel Vast, kinek sebét a városi rendőrségen kötötték be. A verekedőket a bíróság fogja kibékíteni.

Éjjeli csendzavarás. A mult vasárnap éjszaka a helyi állami főgymnázium öt nagy reményű oláh nemzetiségű tanulója illuminált állapotban oláh nótákat énekelve vonult végig az Erzsébet utcán s mikor a mellettük elhaladó két iparossegédet kezdtek verni, a hallgatást parancsoló rendőrrel is összetűztek. Másnap a rendőrkapitány kiábrándította őket, mert elítélte 3—3 napi elzárásra s 20—20 korona pénz-büntetésre, behajthatatlanság esetén 2—2 napi elzárásra. Az ügynek az erélyes tanári kar előtt is folytatása lesz, ahol szintén megkapják a megérdemelt büntetést.

Üres hordók szállítása. Az idei bő borteremésre való tekintettel a máv. igazgatósága rendeletet adott ki, melyben utasítja az állomás-főnökséget, hogy az üres hordók soron kívül és lehetőleg gyorsan szállítsanak el rendeltetési helyükre.

Váltótelepítés a postatakarékpénztárnál. A postatakarékpénztár ügyfelei érdekében november 1-től fogva életbelépteti a váltótelepítést. E reform érdekében az intézet körlevelet intézett az összes csekkszám-tulajdonosokhoz, melyben részletesen közli azokkal a váltótelepítési eljárásnál követendő szabályokat.

Segesvár a magyarságért. A segesvári magyar kaszinó választmányi gyűlésben egyhangulag elhatározta, hogy kérést intéz Segesvár város képviselőtestületéhez, hogy a város közterei és középületei ne csak német, hanem magyar felirással is elláttassanak. Az itteni szép számu magyarság (10.868 lakósból 2267 magyar, 5462 szász, 2800 oláh) reményli, hogy Kaszinónak e kérése a viszonyosság elvénél fogva a minden alkalommal hangoztatott hazafias érzés bizonyítékául meghallgatásra talál a képviselőtestületben.

Szállítás. A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafentartási célokra szolgáló puha- és tölgyfa-anyagok szállítására vonatkozó pályázati hirdetménye a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában az érdekelt által megtekinthető. Az ajánlatok f. é. október 12-éig nyújtandók be.

Szép és biztos mellékkereset. Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri vagy ahol a filoxera a szőlőket elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát ahol szőlőmiveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda“ Budapest, IV. Rőser-Bazár.

A vásárnapi munkaszünet kiterjesztése a postán. A kereskedelmi minister legújabb intézkedésével a postán az eddig megállapított vásárnapi korlátolt felvételi szolgálati időt október 1-től kezdve a naptárban piros betűvel jelzett összes ünnepnapokra kiterjesztette. Nagyob vidéki kincstári hivatalokban, hol a helyi méltánylást érdemlő körülmények ezt igazolták teszik, az igazgatóság elrendeli, hogy a különben munkaszünetes ünnepnap délutánjának bizonyos meghatározott órájában az ajánlott levelek felvétessenek.

Az aradi vértanuk emlékezete. Egyszerűségben is szép és megható ünnepélyvel áldozott az aradi tizenhárom martír dicső emlékének az erzsébetvárosi áll. főgymnázium ifjúsági önképző köre. Folyó hó 10-én tartott rendkívüli gyűlésen ülte meg a nagy nap évfordulóját a következő tárgysorozat keretében: Megnyitó, tartotta Göbl Alajos tanár, az önképzőkör vezetője. A talpraesett és szívből fakadt beszéd mély hatást keltett. Az apa fiaihoz. Irta Pósa Lajos, szavalta Botos János V. oszt. tanuló. Kuruc-nóták; Nagy Beresényi Miklós, Te vagy a legény, Tyukodi pajtás Csinom Palkó, Söprök a pápai utcát, Bécs

várában sir a német, Jaj de régen volt és soká lesz, előadták Tóth Pál VI. oszt. és Papp János meg Thuróczy Ákos VIII. oszt. tanulók. Az érzéssel eljátszott darabok általános tetszést arattak. Gyújtó lelkesedést keltett Török Árpád VIII. o. t. szívéhez szóló emlékbeszéde is: „Október 6.-án“ Köztetszésben részesült Bartha Dezső VIII. o. t. ügyesen előadott szavalata. „A koldus“. Irta Ábrányi Emil. A Himnusz eléneklése rekesztette be a jól sikerült ünnepélyt, amelyről indulóban a Kossuth-nótára zendített rá a lelkesült ifjúság, amellyel együtt énekelte a hazafias tanári kar is: „Ha még egyszer azt üzeni, Mindnyájunknak el kell menni. Éljen a magyar szabadság! Éljen a haza!“

Tüdőbajos gyermekek gyógykezelését felette megnehezítette az orvosnak az a körülmény, hogy a tudomány eddigelé nem rendelkezett oly gyógyhatású szerrel, amelyet gyermekeknek adhattak volna. Az utálatos creosot-preparatumok, melyeket felnőttek is csak nagy megerőltetéssel vesznek, gyermekeknél nem használhatók. A „Sirolin-Roche“ bevezetésével azonban már itt is alaposan segítettek. „Sirolin-Roche“ a győgytárakban kapható, jó szagu és kellemes ízű szirup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és megemésztik. Ezen szer gyógyhatása számos előkelő gyermekorvos nyilatkozata szerint minden kétségen felül áll. A lesóványodott, sápadt kicsinyek már rövid használat után jó étvágyat és piros pozsgás arcszínt kapnak. Minden gyógyszerárban kapható.

Közgazdaságunk és a nők.

Az egész művelt világban folyamatban levő nőemancipáció-mozgalom főcélja — köztudomás szerint — a megélhetési viszonyok megkönnyebbitése.

A merész újítók e cél elérésére a nőket azokra a pályákra kívánják terelni és tényleg igen számos esetben terelik is, melyeken eddig csak férfiak működtek.

Csodálatos, hogy az említett főcél eszközeül nem a természetes irányt választják, t. i. azt, mely a nők természetes munkakörébe vág. Még tüzetesebben meghatározva, miért nem adnak a kenyérkeresetre szorult nőknek olyan munkát, mely nekik való és amelyet már akkor is végeztek, midőn még a modern kor szelleme nem készítette őket, hogy ők is közgazdasági tényezőkké váljanak.

A sok tekintetben visszás társadalmi helyzetet nem csekély mértékben tulajdoníthatjuk annak a körülménynek, hogy a nőket természetükkel ellenkező munkakörre utalják, holott a közgazdaság parancsolta követelményeknek jobban megfelelhetnének nekik való munkával, természetesen csak az esetben, ha ezt a munkát praktikus haszonnal lehet egybekötöni.

És lehet. Csak például a kézimunkákra kellene szorgosabb figyelmet fordítani.

A mai kor időt és erőt kimél, midőn a kézi munkákat iparkodik lehetőleg gépmunkával helyettesíteni. Kifogástalan szép célszerű cikkekhez jutunk így, ám de a gép mégsem helyettesítheti teljesen a munkás kezét, megtörténik, hogy a géppel előállított fehérnemű hamarosan szakad, a gép által készített csipke egyetlen mosásnál semmivé lesz, míg a kézi munka évekig tart.

Még mai nap is családok tartják fenn magukat kézi munkából, ami világos bizonyítéka annak, hogy a gépipar még mindig nem szorította ki egészen a kézi munkát, hogy utóbbi még most is értékesnek van elismerve.

De míg egyrészt az ilyenek drágábbak, ennél fogva nehezebben szerezhetők meg olyanok által, kik gépmunkával is megelégedve, sokkal kevesebb összegből fedezhetik, ideig oráig, ebbeli szükségleteiket, más felől nincs gondos-

kodva módról, hogy a munkáskezek terméke kellően kerüljön forgalomba, hogy értékesítése ezáltal lehetővé téve, buzdításul szolgálja. Sok nő igen szép munkát képes előállítani, de pártfogás hiányában nem kaphat vevőt.

Ma már nem lehet erre azt mondani, hogy mivel a gépmunka eléggé megfelel az igényeknek, hagyjanak fel a nők a kézi munkával és csak házi teendőjükre legyen gondjuk. Mert hány százan, ezren vannak, kiknek egyáltalán nincsen háztartásuk, hol működhetnének, kiknek még az sem volt módjukban, hogy tanulhassanak, magukat kiképezzék, vagy ha tanultak, mégsem nyerhetnek alkalmazást.

Sokan vannak ismét, kiknek annyi módjuk sincs, hogy a nehezen értékesíthető munkához szükséges anyagot beszerezhetnék, mások fizikai okoknál fogva nem képesek üzleti vagy gyári alkalmazásba lépni, de otthon szép munkákat tudnának készíteni. Szóval, nem a kényelemben élő, jó sorsu nők kézi munkára szorítása, de a szegény sorsban küzdő, szerencsétlen nők kézi munkájának értékesítése volna kívánatos.

Számtalan nő szívesen vinne tisztességes életet egyrészt, másfelől pedig mentve volna a nyomortól, ha munkáját eladhatná. Nem kellene a kétségbeesés érzetével tölteni álmatlan éjjeleit és nem kellene az öngyilkosság eszméjével foglalkoznia napról-napra.

A szakmabeli kereskedőknek volna feladata ezt az ügyet felkarolni. A vállalkozási szellem ezen a téren bő aratásra tarthatna számot. A sokra becsült kézi munkába fektetett tőke igen jól jövedelmezne és amellet keresetet nyújtana a sok ezerre menő nőknek, kik a nőemancipáció határain kívül utalvák arra, hogy kezük munkája révén tartsák fenn magukat és nem lennének kényszerítve, hogy csekély nap-szám mellett gyárakban női hivatásukkal ellenkező, sokszor egészségüket is megtámadó munkát vállaljanak.

Szerkesztői üzenet.

R. E. Helyt. Verseit sajnálatunkra nem közölhetjük.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt CASPARI FRIGYES ÉS TÁRSAI

Medgyes

Nagyküküllő m.

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserejéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat stb.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve.

98 3-16

Figyeljék!

Figyeljék!

az Erzsébet-utca 41. házszám alatt levő
78 6 új épületben elhelyezett

SZABÓ - ÜZLETET.

Finom szövetekből kitűnő szabással készítek

CHIKE FÉRFIÖLTÖNYÖKET.

Üzletemet a t. közönség b. figyelmébe ajánlva
maradok teljes tisztelettel

O B E R T H K Á R O L Y.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszebeni fiókja

Alapítva 1841-ben.

Nagy piac 2. szám.

Alapítva 1841-ben.

Alaptőke és tartalékalapok 93 millió korona.

Betétek elfogadása takarékpénztári könyvecskékre folyó számlára és pénztári jegyekre.

Értékpapírok, idegen pénzek, ércpénzek vétele és eladása.

Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre.

Kölcsönök nyújtása értékpapírokra mérsékelt kamat mellett.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása.

Bel- és külföldi váltók és utalványok leszámítolása, illetve vásárlása.

Katonai házassági óvadékok beszerzése.

Sorsjegyek árfolyamvesztés elleni biztosítása.

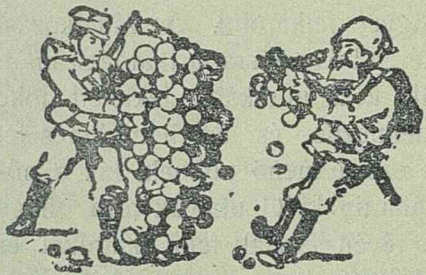
Tőzsdei megbízások teljesítése.

Tőkebefektetésre különösen alkalmasak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4% és 4¹/₂% adómentes záloglevelei és községi kötvényei, melyek a közigazgatás minden ágazatában biztosítékul és bántpénzül elfogadtatnak. Ezen óvadékképes záloglevelek és községi kötvények árvapénzek elhelyezésére, valamint katonai házassági óvadékokra alkalmasak.

94 4-4

Minden a bank és takarékpénztári üzlettel kapcsolatos ügyben úgy szóbeli, mint írásbeli uton díjmentes felvilágosítás.

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány felep

tulajdonos:

CASPARI FRIGYES, Medgyes (Nagyküküllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 97 3-20

SZÉKELY KÁROLY

kárpitos és kocsifényező

elvállal mindennemű e szakmába vágó munkálatokat egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelben úgy lakáson, mint házon kívül is legolcsóbb árak mellett. A munka jóságáért jótállást vállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

29-30

Székely Károly.

Schebesch Adolf

építész

ajánlkozik építkezési munkálatok elkészítésére.

Lakik: Erzsébet-utca 41. hsz. alatt

Oberth-féle házban. 78 5

Pollitzer sérvambulorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok ferdénntek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8., félem.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosvizsgálat igénybevétele vásárlására nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak! Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők

már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatonként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 19-53

ALEXA JÓZSEF

varrógép, fonográf, és grammofon raktára.

Nagyérdemű közönség!

Ifju hölgyek részére legalkalmasabb, legszebb, leghasznosabb ajándék a varrógép!

Raktáramban a legjobb és legújabb szerkezetek találhatóak, melyek közül a legkiválóbbak,

kizárólagosan csak nálam kaphatók!

Gyermekeknek mindig nagy örömet szerez a fonográf vagy grammofon. Üzletemben nagy választékot adhatok a Nagyérdemű közönség elé, s beszélő, éneklő gépeim mind kipróbált minőségűek, — és mégis meglepően olcsók, a legegyszerűbbek, mint a művészi alkotásu, családi, koncert gépek.

Kiváló művészekről énekelt népies és műdarabokat, s kitűnő zenészek kompozícióit tartalmazó, fonográf hengereket, grammofon lapokat, nagy választékban tartok.

Tisztelettel kérem tehát a Nagyérdemű közönséget, méltóztassék felkeresni raktáromat varrógépeim, s beszélő és éneklő gépeim megtekintésére, meghallgatására. 84 37

Megkülönböztetett tisztelettel

Alexa József.

LETZ FERENC

építész

elvállal

uj épületeket és átalakításokat.

Rajzokkal u. m. költségvetésekkel szolgál.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENTGYÁR

BRASSÓBAN.

33-52

Erzsébetvárosban kapható DRASER PÁL urnál.